

Manresa homenatjarà dijous amb «stolpersteine» nous deportats coneguts recentment

Durant aquest any es posarà també una llamborda per al deportat Bonifaci Servitja Barnaus, també alliberat de Mauthausen, a Sant Salvador de Guardiola

Les quatre noves «stolpersteine» que es podaran dijous a Manresa | AjM

Aquest dijous, 13 de maig, al matí, Manresa col·locarà quatre noves *stolpersteine* a manresans que van patir els camps de concentració nazis. Es tracta d'Antoni Cano Martínez, Julià Commes Claros, Felip Díez Sada i Antoni Meca Sánchez. Tots quatre foren alliberats del camp de concentració de Mauthausen el 5 de maig del 1945.

Durant aquest any es posarà també una *stolperstein* per al deportat Bonifaci Servitja Barnaus, també alliberat de Mauthausen. Si bé el seu darrer domicili va ser a Les Farreres, dins del terme municipal de Manresa, l'*stolperstein*, de comú acord amb la família i l'Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola, es col·locarà al seu domicili natal, que es trobava en aquesta població.

La coneixença d'aquests nous deportats manresans es deu a l'historiador Juan Manuel Calvo, de l'Amical de Mauthausen, que va fer saber que li havien sorgit en els seus treballs sobre la

deportació. El de Felip Díez Sada era un nom ja conegut, ja que era mestre de l'Escola Racionalista de l'Ateneu Cultural Popular de Manresa i va presidir la delegació del Bages del CENU (Consell de l'Escola Nova Unificada) durant uns mesos del període de la guerra. Ho recollia Memòria.cat fa anys al web dedicat als mestres manresans de la República (<http://www1.memoria.cat/mestres/>).

A partir de la coneixença d'aquests nous noms, l'historiador Jordi Pons, de l'Associació Memòria i Història de Manresa, ha fet la recerca de les seves trajectòries vitals a diferents arxius europeus i ha afegit les seves biografies al web dels deportats manresans (<https://www.memoria.cat/deportats/>) de www.memoria.cat (<http://www.memoria.cat>).

Aquest dijous també s'homenatjarà Joan Lladó Mas, nascut a Manresa però domiciliat prop de Calaf, que va morir a Ravensbrück el 27 d'abril del 1945, tres dies abans del seu alliberament. També al web hi ha la seva biografia.

L'acte de col·locació de les *stolpersteine* podrà comptar amb la presència d'alguns familiars dels deportats que l'Associació Memòria i Història de Manresa ha pogut localitzar. També amb la participació dels instituts de secundària Pius Font i Quer, Lacetània i Lluís de Peguera.

A 2/4 de 12, a l'Espai 1522, en un acte amb aforament tancat per causa de la Covid, Jordi Pons hi explicarà les biografies dels deportats. L'acte comptarà amb la presència de la directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech; el director del Memorial Democràtic, Jordi Font, i l'alcalde de Manresa, Marc Aloy.

Un mínim de 35 manresans van ser deportats als camps nazis, dels quals 19 hi van perdre la vida.

Un treball de recerca, l'inici de tot

L'any 2016, dues estudiants de l'Institut Pius Font i Quer, Alejandra Ibarra i Ariadna Moyano, van realitzar el treball de recerca de Batxillerat sobre els deportats manresans als camps nazis. El tutor era l'historiador Jordi Pons, membre de l'Associació Memòria i Història de Manresa.

La investigació va permetre localitzar 17 domicilis dels 24 deportats manresans documentats fins a aquell moment. Arran de la tasca de les estudiants i del tutor, Òmnium Cultural i l'Associació Memòria i Història de Manresa van presentar una instància a l'Ajuntament demanant la col·locació de les llambordes a totes les víctimes del nazisme de la ciutat.

Posteriorment, el mateix Jordi Pons i l'Associació Memòria i Història de Manresa han anat ampliant la recerca i han documentat un total de 35 manresans deportats.

95 noves peces fins a finals d'any

El Memorial Democràtic preveu col·locar fins a finals d'any un total de 95 llambordes *stolpersteine* a 17 municipis de Catalunya. En aquests moments, a Catalunya hi ha 294 *stolpersteine*. Amb la col·locació de les noves 95 peces, a finals de 2021 n'hi haurà 389 arreu de Catalunya. El Memorial Democràtic és l'encarregat d'adquirir les llambordes i coordinar-ne la instal·lació.

